



REPUBLIKA SLOVENIJA

KABINET PREDSEDNIKA VLADE

Magnetogram ni lektoriran!

MAGNETOGRAM
IZJAVE ZA MEDIJE PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE JANEZA JANŠE
New York, 26. september 2007

VLASTA JESENIČNIK (RTV SLOVENIJA): Gospod premier, prvo, kar me zanima, je vaš pogovor s srbskim predsednikom Tadićem. Včeraj ste dejali, da ocene niso optimistične - po njegovih besedah. Kakšno je mnenje danes?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Res je, predsednik Srbije slika situacijo precej - on pravi realistično - meni se zdi pesimistično. Razmere so se v regiji, pa tudi v Evropski uniji vendarle v zadnjih dvajsetih letih korenito spremenile. Zelo težko bi bilo neko državo kot je Srbija, ki ima v Solunski agendi Evropske unije na nek način garantirano - pod pogojem, da izpolni pogoje - evropsko perspektivo, enostavno - zaradi različnih razlogov - pozabiti na tej poti. Iz tega vidika ima Srbija tudi vso slovensko podporo pri evropskih integracijskih procesih. Jaz osebno smatram, da vprašanje Kosova ni tisto, ki lahko dolgoročno Srbijo tukaj zaustavi. Lahko pa v prihodnjih mesecih, ko se bo določal prihodnji status Kosova, notranjepolitično situacijo v Srbiji zelo zakomplicira. To je seveda tisto, kar srbske politike najbolj skrbi. Vendar gledano dolgoročno - glede na angažma, ki ga vlaga mednarodna skupnost v reševanje »kosovskega problema« - v vsakem primeru ni možno pričakovati nekih zelo velikih zaostritev in ponavljanja napak iz preteklosti v regiji.

VLASTA JESENIČNIK (RTV SLOVENIJA): Vi ste včeraj omenili, da ste pisali predsednikom državnih vlad članic Unije pismo, v katerem predstavljate predloge za rešitev kosovskega problema. Tam ste omenili redosled, nek scenarij, kako bi morale stvari potekati? Torej ne samo kaj naj naredi Evropska unija, ampak kdaj? Nam lahko razložite kaj je ta redosled, ker kot vse kaže bo 10. decembra Kosovo neodvisno - vsaj po nekaterih izjavah, ki jih je mogoče slišati tukaj v OZN?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Torej 10. decembra Kosovo ne bo neodvisno. Takrat bomo dobili poročilo - morebiti tudi s predlogi - Generalni skupščini oziroma Varnostnemu svetu Združenih narodov. Veliko vprašanje pa je, če bodo ti predlogi doživeli potrditev tudi s sprejeto resolucijo Varnostnega sveta. Pismo, ki sem ga jaz naslovil na kolege v Evropskem svetu in na predsednika Evropske komisije, se ne nanaša samo na »kosovsko vprašanje«, ampak se nanaša na situacijo v regiji Zahodnega Balkana, kjer predvsem opozarjam na to, da je korake - ki so nekateri neizbežni, nekateri pa tudi že predvideni - treba potegniti v logičnem zaporedju in da se določene rešitve med seboj ne smejo sopogojevati. Ena od takšnih je evropska perspektiva Srbije in določanje bodočega statusa Kosova.

ROBI POREDOŠ (STA): Gospod premier, danes ste se srečali s črnogorskim kolegom, ali lahko poveste kakšno je črnogorsko stališče do tega vprašanja Kosova?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Črna gora si predvsem želi, da reševanje kosovskega vprašanja ne bi destabiliziralo Črne gore, v kateri živi skoraj 10 odstotkov albanskega prebivalstva oziroma manjšina albanske narodnosti. Predsednik vlade Črne gore mi je dejal, da oni sicer niso dejavnik, ki bi lahko stabiliziral regijo, lahko pa k temu prispevajo, tako da sami ostanejo stabilni, in

predvsem gledajo na ta problem s tega vidika. Drugače se pa strinja, da so nekateri koraki neizogibni in da je rešitev kosovskega vprašanja dolgoročno koristna za vse - tudi za Srbijo, ker samo na ta način to vprašanje ne bo stalna, najbolj aktualna politična tema, ampak se bodo narodi v tem delu Evrope lahko končno obrnili proti prihodnosti.

Sva pa govorila s predsednikom vlade Črne gore pa tudi s predsednikom vlade Srbije tudi o bilateralnem sodelovanju in o gospodarski menjavi, o sporazumih, ki jih moramo še podpisati in ki so v pripravi ter predvsem o tem, kako ustvariti čim bolj ugodno okolje za neposredno gospodarsko sodelovanje podjetij iz Slovenije in na drugi strani s Črne gore, pa tudi Srbije.

ROBI POREDOŠ (STA): Glede »kosovskega vprašanja«: V petek se zdi, da se bodo začela pogajanja med obema stranema, med kosovskimi Albanci in Srbijo. Glede tega, ali mislite, da je upati na kakšen preboj, napredek v pogajanjih? Kot vidimo je Condoleezza Rice, ameriška državna sekretarka in tudi francoski predsednik, včeraj povedal nekaj v tem smislu, da je samostojnost Kosova neizbežna. Ali potem ta pogajanja še služijo kakšnemu smislu?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Torej, tudi pri tistih državah, ki že v tem trenutku izrekajo dokaj jasno stališče glede neodvisnosti Kosova - Združene države so zagotovo tukaj v ospredju - niso do konca definirani v teh stališčih, dejanskih pogojih. Dokler je obstajal Ahtisaarijev načrt kot nek celovit načrt za prihodnja leta - tudi ko gre za ureditev številnih, recimo temu, neodvisnosti podrejenih vprašanj na Kosovu - je bila ta perspektiva relativno jasna. Veliko vprašanje pa je, kaj vse se lahko dogaja, kakšne bodo tukaj odgovornosti Združenih narodov, pa tudi Evropske unije - v kolikor pride do posamičnih aktivnosti v tem smislu, da samo nekatere države ali pa države ena za drugo posamično priznavajo neodvisno Kosovo, brez resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov. Jaz vseeno pričakujem, da bo Trojka v tem poročilu dala nekaj konkretnih odgovorov tudi na ta vprašanja, ki se sicer zdaj ne pojavljajo. Iz tega vidika jaz obžalujem, da predlogu gospoda Ahtisaarija niso sledile bolj konkretne aktivnosti, ker mislim, da smo s tem samo zamudili čas in enostavno povečali napetosti, ne pa jih zmanjšali v regiji.

VLASTA JESENIČNIK (RTV SLOVENIJA): Ali mislite, da bo Evropa ostala enotna pri tem vprašanju?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Slovenija si bo vsekakor prizadevala, da bi Evropa bila enotna pri tem vprašanju. Je pa ta enotnost v veliki meri pogojena z vprašanji, ki pridejo na vrsto - potem, ko je dan odgovor na to prvo vprašanje glede neodvisnosti. Večina evropskih držav je na Kosovu tudi neposredno prisotna, preko vojakov, ki so v KFOR, preko civilnih uslužbencev, ki so v številnih institucijah UNMIK. Zaradi tega seveda vse skrbi tisti dan, po odločitvi.

VLASTA JESENIČNIK (RTV SLOVENIJA): Lahko še eno vprašanje? V pismu, ki ste ga napisali, pravite, da se vprašanje ali pa reševanje teh spornih problemov ne sme pogojevati z neodvisnostjo Kosova. Neodvisno Kosovo je eno, Srbija je drugo vprašanje. Če vas prav razumem, gre za reševanje v paketu ali pa neodvisnost Kosova, ki izgleda zelo verjetna, se razglasi neodvisnost Kosova in potem se pogaja o Srbiji v Evropski uniji?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ne, moje stališče je ravno obratno, mislim da je treba pogajanja s Srbijo po nekih logičnih predvidenih korakih nadaljevati takoj, že v tem trenutku in ne čakati na stališče Srbije ali pa na obnašanje Srbije potem ko bo na mizi predlog o določitvi dokončnega statusa Kosova. Samo na ta način se lahko vzame nekaj vetra iz jadra tistim najbolj radikalnim političnim silam v Srbiji, ki nastopajo s parolo, da ne bodo zamenjali Kosova za evropsko perspektivo. Jaz mislim, da je to potrebno ločiti in da je to ločitev potrebno zelo jasno nakazati s konkretnimi koraki, ki jih mora Evropska unija do Srbije potegniti še preden bo na mizi predlog za dokončno rešitev statusa Kosova.

VLASTA JESENIČNIK (RTV SLOVENIJA): Gospod premier še zadnje vprašanje. Kakšen se vam zdi potem najverjetnejši redosled dogodkov - da bo Kosovo do konca tega leta razglasilo neodvisnost in se bo začelo neko priznavanje s strani ZDA, morda nekaterih evropskih držav ali pa tega ne bo in Slovenija s 1. januarjem leta 2008, če lahko tako rečem, pokasira kosovski problem v celoti?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Tako kot sedaj stvari stojijo, bo Slovenija v vsakem primeru ta problem podedovala od portugalskega predsedstva kot enega ključnih političnih problemov - da za čas našega predsedovanja. temu ne bi bilo tako, si ne delamo več nobenih iluzij, ampak se na ta izziv resno pripravljamo. Mislim pa, da si dogodki ne bodo sledili v tako hitrem zaporedju. V letošnjem letu skoraj zagotovo ne bo še prišlo do konkretnih korakov ali pa do radikalnih odločitev posameznih držav glede priznavanja neodvisnega Kosova. Še posebej zato, ker je treba definirat še mnoge druge stvari, ki so temu vprašanju podrejene. Ključne aktivnosti v zvezi s tem znajo potekati v zimskih in pomladnih mesecih naslednjega leta, skratka v času, ko bo Slovenija imela na svojih ramenih velik del odgovornosti tudi za to regijo.

VLASTA JESENIČNIK (RTV SLOVENIJA): Vem, da je napovedovanje prihodnosti izjemno nevhvaležno, pa vendarle ali se vam zdi, da se bo konec junija 2008 Slovenija lahko zapisala med tiste države, ki so rešile kosovski problem?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Odgovor na to vprašanje je nekoliko širši, kajti »kosovski problem« ni samo vprašanje statusa Kosova. »Kosovski problem« je tudi vprašanje ureditve razmer med Kosovom in Srbijo, kosovsko vprašanje je seveda tudi nekaj, kar močno vpliva na situacijo v Makedoniji. To je regionalno vprašanje, tako da do konca slovenskega predsedovanja problem v celoti ne bo rešen. Tako kot stvari sedaj stojijo pa je očitno, da bodo ključne odločitve sprejete ravno v tem času.

VLASTA JESENIČNIK (RTV SLOVENIJA): Zadnje vprašanje: Lobiranje je izjemno močno v OZN - Srbi lobirajo pri Rusih, Albanci lobirajo pri Američanih. Kakšen je bil vaš občutek po pogovorih s Tadičem, je Srbija nekako prepričana, da bo Rusija dala veto na resolucijo?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: To prepričanje najbrž - po teh aktivnostih tukaj - ni nič večje. Obstajalo je že prej. Po mojem mnenju je škoda, da je prišlo do tako vnaprej izraženih različnih stališč, tudi v Trojki, ki mora ponuditi neko rešitev ali pa izdelati poročilo. Na ta način se zgolj omejuje nek manevrski prostor in postaja vse bolj jasno, da ta t.i. podaljšani čas, ne bo dal kakšnih rezultatov in da so najboljše priložnosti najbrž že za nami, in da zdaj prihajajo - recimo temu - manj slabe, ne pa dobre. To seznanjanje sogovornikov, ki poteka tukaj zelo intenzivno, »kosovsko vprašanje« je eno od petih, šestih vprašanj, o katerih je največ govora po kuloarjih Združenih narodov in okoliških predstavništev. Vendar situacije to ne bo spremenilo, kajti na voljo namreč ni neskončno število različnih rešitev.